

hvem det er, som denne beskyttelse tilkommer, nemlig „den, som frembringer et litterært eller kunstnerisk værk“. Retten tillægges altså frembringeren. Den kan fra ham gå videre til andre, navnlig ved overdragelse eller arv, hvorom bestemmelser er givet i kap. III, men den opstår altid hos frembringeren selv. I § 6 gives regler for det tilfælde, at flere personer i forening frembringer et værk.

Specielt med hensyn til filmværker kan det være vanskeligt at fastslå, hvem eller hvilke personer, ophavsretten skal tilkomme.

Den danske betænkning af 1951 indeholder side 78-79 en omtale af spørgsmålet om ophavsretten til filmværker, der har været genstand for indgående drøftelse mellem de nordiske delegerede. Man kan slutte sig til de der anførte betragtninger, for så vidt de konkluderer i, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at optage en bindende bestemmelse om, hvem der skal anses for at være indehaver af den originale ophavsret til et filmværk.

Noget entydigt svar på spørgsmålet om, hvem der skal betragtes som ophavsmand til et filmværk, kan i øvrigt næppe gives. Som oftest må ophavsretten tillægges en flerhed af personer, nemlig dem, der ved deres kunstneriske indsats har sat et sådant præg på værket, at det fremtræder som et resultat af deres individuelle skabende indsats. Blandt dem, der her vil kunne komme i betragtning, må i første række nævnes forfatterne af synopsis og drejebog, filmens instruktør og i visse tilfælde også komponisten til en til filmen komponeret musik samt produktionslederen. En udelukkende teknisk eller økonomisk indsats kan derimod uanset dens betydning ikke danne grundlag for erhvervelsen af ophavsret. Hvad angår de ved filmens fremstilling medvirkende udøvende kunstnere, skuespillere, musikere m. v. må henvises til de særlige regler i kap. V.

Til § 2.

I lovforslagets § 2 gives en almindelig beskrivelse af ophavsrettens hovedindhold, der bestemmes som en eneret til at fremstille eksemplarer af værket og til at gøre det tilgængeligt for almenheden. Ved at tillægge ophavsmanden disse beføjelser gør man det muligt for ham inden for nærmere angivne grænser at bestemme, i hvilken udstrækning og på hvilken måde andre skal have adgang til at opleve værket. Retsreglerne sikrer ham i et vist rimeligt omfang herredømmet over de materielle omstændigheder, der betinger oplevelsen af værket.

Efter lov 1933, §§ 1, 2 og 24 har ophavsmanden kun eneret til at offentliggøre sit værk, medens der i princippet ikke tillægges ham nogen eneret med

hensyn til værkets mangfoldiggørelse. Ganske vist fastsætter § 17 straf for den, som „i strid med nærværende lov“ mangfoldiggør et værk i den hensigt at offentliggøre det, men denne bestemmelses rækkevidde er uklar, idet det som anført netop ikke er i strid med lovens hovedbestemmelser om retsbeskyttelsens indhold at mangfoldiggøre værket, så længe gengivelsen blot ikke offentliggøres.

I lighed med den i de fleste andre lande gældende ordning fastslås det nu i § 2, stk. 1, at ophavsmanden har eneret til at råde over sit værk ved at fremstille eksemplarer af det. Udtrykket „fremstilling af eksemplarer“ er valgt som mere rammende end det hidtil anvendte „mangfoldiggørelse“. Inden for ophavsretten har „mangfoldiggørelse“ ganske vist altid været opfattet som også omfattende fremstillingen af et enkelt eksemplar, men en sådan forståelse af ordet stemmer dårligt med almindeligt sprogbrug. Ved eksemplarer må forstås alle former for fikseringer af værket eller dele heraf, ved hjælp af hvilke dette kan tilegnes af andre. Som eksempler på fremstilling af eksemplarer kan nævnes værkets gengivelse ved trykning, afskrivning, fotografiering, dets overførelse på grammofonplade, stålband eller filmstrimmel etc. (jfr. den for tydelighedens skyld herom optagne særlige bestemmelse i § 2, stk. 2), et maleri eller en skulpturs kopiering, en bygnings opførelse på grundlag af foreliggende bygningstegninger eller en i forvejen opført bygning.

En afbildning af et kunstværk må principielt betragtes som et eksemplar af værket, selv om afbildningen foruden kunstværket også omfatter dele af dets omgivelser. Det ligger dog i sagens natur, at der ikke kan siges at foreligge et eksemplar i lovens forstand, hvis kunstværket blot figurerer som en detalje i billedets baggrund eller i øvrigt indgår som en uvæsentlig del af billedet. Fotografiering eller optagelse på film af et interieur, hvori der indgår kunstværker som f. eks. malerier, vil derfor som regel kunne finde sted uden indhentning af tilladelse fra ophavsmandene til de pågældende værker.

I princippet omfatter eneretten enhver fremstilling af eksemplarer, men der er i kap. II givet visse undtagelsesregler om adgang til at fremstille eksemplarer til privat brug og i forskelligt andet øjemed.

Ophavsmandens eneret til at råde over sit værk ved at gøre det tilgængeligt for almenheden omfatter, hvad man hidtil har betegnet som retten til „offentliggørelse“. Man har valgt en ny formulering bl. a. for at præcisere, at afgørelsen af, om et værks fremførelse eller spredning skal betragtes som offentlig i ophavsretlig forstand, må træffes selvstændigt og